

“ชักฟอก” เดิมหมายถึงพฤติกรรมกรรมการทำความสะอาดสิ่งของอย่างใดอย่างหนึ่งให้สะอาดหมดจด ในบริบทนี้นำมาใช้กับบุคคลที่มีมลทิน เพื่อแสดงว่าต้องมีการชำระความผิดของบุคคลซึ่งกระทำผิดให้หมด มลทินในที่สุด

ตัวอย่างหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม เช่น

บ๊อบเล็กสินบนจับ

ล้างสวย

(ไทยรัฐ 9 พฤษภาคม 2541)

“ล้างสวย” เป็นการเปรียบเทียบการจัดบุคคลที่ทุจริตในคดีรับสินบนให้พ้นมลทิน กับ พฤติกรรมการทำความสะอาดสิ่งต่างๆ ด้วยการ “ล้าง” ซึ่งหมายถึง ทำให้หมดสิ้นไป

ตัวอย่างหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

‘เต่า’ ล้างบาง สปท.

ฟัน บัณฑิต

‘สวอป!’ จนชาติพัง

(สยามรัฐ 1 สิงหาคม 2541)

คำที่ขีดเส้นใต้คือ “ล้างบาง” เป็นการเปรียบเทียบการกำจัดกลุ่มผู้บริหารธนาคารแห่งประเทศไทยที่ ทุจริต และเป็นต้นเหตุให้เศรษฐกิจไทยตกต่ำให้หมดสิ้นไป ด้วยการสั่งย้ายให้ไปดำรงตำแหน่งที่อื่น โดย เปรียบเทียบพฤติกรรมดังกล่าวกับการทำความสะอาด

เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดบุคคลทุจริตกับการทำความสะอาด ในไวยาหาร อุปลักษณ์ จากหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมจะนิยม สื่อความหมายดังกล่าวมากกว่าประเภทประชานิยม และประเภทประชานิยมจะนิยมใช้มากกว่าประเภท คุณภาพ หากพิจารณาการใช้ตามเนื้อหาข่าว พบว่า การสื่อความหมายในข่าวการเมืองจะนิยมใช้มากกว่าข่าว สังคม-วัฒนธรรม และข่าวสังคม-วัฒนธรรมจะนิยมใช้มากกว่าข่าวเศรษฐกิจ

1.1.5 พฤติกรรมการทุจริตกับการบริโภค

การสื่อความหมายโดยเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริโภคกับการบริโภคในหัวข่าวที่เป็นไวยาหาร มัก เป็นการเปรียบเทียบ 2 ลักษณะ คือ เปรียบเทียบการบริโภคของมนุษย์ และเปรียบเทียบกับการบริโภคของ สัตว์

1.1.5.1 เปรียบเทียบกับการบริโภคของมนุษย์

การเปรียบเทียบพฤติกรรมการทุจริตกับการบริโภคของมนุษย์ จะปรากฏเฉพาะในโวหารอุปลักษณ์ของหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมและคุณภาพ มักสื่อความหมายถึงการทุจริตในวงราชการ ตัวอย่างได้แก่ กินพุงกาง กินป่า อม และพุงกาง

ตัวอย่างหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม เช่น

‘ปลอด’ ปลุกผี

สปก. ภาค 2

เปิดช่องกินป่า

(ไทยรัฐ 13 พฤศจิกายน 2541)

ผู้เขียนใช้คำ “กิน” ที่มีความหมายตรงว่า เคี้ยวกลืน ต้ม หรือทำให้สว่างล้าออกไปสู่กระเพาะ ในความหมายทำให้สิ้นไป หดไป กับพฤติกรรมของบุคคลที่ทุจริตเอาผลประโยชน์ส่วนรวมจากป่าสาละวินมาเป็นของส่วนตน

ตัวอย่างหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

งูบงิบขึ้นค่าไฟ

กฟผ. พุงกาง

(สยามรัฐ 11 เมษายน 2541)

ผู้เขียนใช้ “พุงกาง” เปรียบเทียบพฤติกรรมการทุจริตของบุคคล กับอวัยวะในร่างกายคือ “พุงหรือท้อง” ที่มีขนาดโตมากกว่าปกติธรรมดา ที่เรียกว่า “พุงกาง” มาเปรียบเทียบกับผู้ที่ทุจริต โกงกิน รับเงินจากประชาชนไปเป็นจำนวนมาก และผลที่เปรียบเทียบออกมาให้เห็นคือ บุคคลดังกล่าวมีท้องที่ยื่นออกมามากเกินไปผิดปกติ จนไม่สามารถปกปิดความจริงดังกล่าวได้

เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบพฤติกรรมการทุจริตกับการบริโภคของมนุษย์ ในโวหารอุปลักษณ์จากหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ประเภท ปรากฏว่า การสื่อความหมายดังกล่าวจะปรากฏใช้ในหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมมากกว่าประเภทคุณภาพ

1.1.5.2 เปรียบเทียบกับการบริโภคของสัตว์

การเปรียบเทียบพฤติกรรมการทุจริตกับการบริโภคของสัตว์ จะปรากฏใช้ในหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท มักเกิดจากการรณานำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของมนุษย์มาเปรียบเทียบกับพฤติกรรมการบริโภคที่ไม่น่าดูของสัตว์ เพื่อสื่อความหมายเกี่ยวกับการทุจริตของข้าราชการ กับนักการเมือง ตัวอย่างคำได้แก่ ชย้า รุมทั้ง แร้งรุมทั้ง ทั้งงบ รุม งาบสาละวิน งาบราชินีไศล งาบกันปากมัน งาบพัน ล. งาบงบแล้ง งาบป่าสัก

งาบตอนทูน งาบไม่เลิก งาบเร็ว แรงรุมทิ้งสมบัติ หิ้งลืองาบ งาบส่วย เขมือบป่าสัก จับสินบน งาบห้องส้วม และหิ้งงาหมื่น

ตัวอย่างหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

'เหยื่อ' บินมรณะ

ร้องเทือก

แรงรุมทิ้งสมบัติ

(สยามรัฐ 16 ธันวาคม 2541)

จากตัวอย่าง "แรงรุมทิ้ง" เป็นการเปรียบเทียบพฤติกรรมของคนคือ การแย่งชิงของมีค่าออกจากตัวผู้เคราะห์ร้ายในเหตุการณ์เครื่องบินตก กับพฤติกรรมของสัตว์ประเภทนกแร้งซึ่งรวมกลุ่มกันเพื่อแข่งขันชิงซากศพที่มีกลิ่นเน่าเหม็นเพื่อกินเป็นอาหาร ผู้เขียนสื่อความคิดว่า พฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรกระทำ เพราะมนุษย์ควรมีความเมตตา กรุณา และเห็นใจต่อผู้ที่ตกทุกข์ได้ยากมากกว่าจะมาแสดงพฤติกรรมที่ซ้ำเติมเมื่อผู้อื่นประสบอันตราย

ตัวอย่างหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เช่น

แฉเล่ห์ ส.ส. เลี้ยง 'รธน.'

ยืมมือ ขรก. หิ้งงาหมื่น ล.

(มติชน 25 สิงหาคม 2541)

ผู้เขียนใช้คำว่า "หิ้ง" กับพฤติกรรมของกลุ่มข้าราชการที่ทุจริต โกงกินงบประมาณส่วนรวมมาเป็นของตน เพราะเห็นแก่ได้ ทั้งยังมีความพยายามที่จะกอบโกยให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ลักษณะดังกล่าวคล้ายกับพฤติกรรมของนกแร้ง ขณะกำลังแย่งซากศพมากินเป็นอาหาร

ตัวอย่างหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม เช่น

ให้ออก พตอ.

งาบห้องส้วม

(ประชานิยม 14 มิถุนายน 2541)

ผู้เขียนใช้คำ 'งาบ' เพื่อประชดประชันพวกที่โกงกิน หรือมุ่งหวังเอาประโยชน์ส่วนรวมจากงบประมาณการสร้างห้องส้วมมาเป็นของตนปฏิเสธกันพลัน

เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบพฤติกรรมการทุจริตกับการบริโภคของสัตว์ ในหัวข่าวที่เป็นโวหารอุปลักษณ์ จากหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมมากกว่าประเภทคุณภาพ และประเภทคุณภาพจะนิยมใช้มากกว่าประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม

ลักษณะร่วมของการเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริโภคของสัตว์ในโวหารอุปลักษณ์ ของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท คือ นิยมใช้กริยา 'งาบ' ซึ่งเป็นกริยาอ้าปากกว้างเพื่อคาบวัตถุซึ่งเป็นชนิด เกินพอดี นิยมใช้มากในหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ รองลงมาประชานิยมและประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม ตามลำดับ ส่วนในหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมจะไม่นิยมใช้คำ 'งาบ' แต่นิยมใช้คำ 'หึ่งงบ' ซึ่งก็เป็นกริยาอาการที่ไม่น่าดู นิยมใช้กับนกแร้ง เพราะเป็นการจกจกแย่งชิงกันอย่างรุนแรง คำนี้ในหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพก็มีการใช้เช่นกัน ลักษณะต่างคือ หนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เป็นประเภทเดียวที่ไม่นิยมใช้คำ 'งาบ' แต่นิยมใช้คือ "หึ่ง" นอกจากนี้ยังพบว่า หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพก็ใช้คำ "หึ่ง" และ "รุมขยี้"

1.1.6 อมุนษย์ในจินตนาการ

การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่มีความเชี่ยวชาญของบุคคลกับพฤติกรรมของอมุนษย์ในจินตนาการ จะปรากฏในหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ตัวอย่างคำได้แก่ มีพินัน กระสือเมือง พระกาฬ เปรต ปล่อยผี และปลุกผี

ตัวอย่างหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

เผยทีมสังหารโหด

ล้นระดับพระกาฬ

คดีฆ่าโหด "ตร. 191"

(สยามรัฐ 18 มิถุนายน 2541)

ผู้เขียนเปรียบเทียบการกระทำที่รุนแรงน่ากลัวและเชี่ยวชาญของ "ทีมสังหารโหด" ว่าเหมือนการกระทำของ "พระกาฬ" ซึ่งหมายถึง เจ้าแห่งความตาย สามารถชี้เป็นชี้ตายได้ ทั้งนี้เกิดจากความเชื่อว่า ถ้าพระกาฬไปปรากฏ ณ ที่แห่งใดจะต้องมีคนตายเสมอ

ตัวอย่างหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เช่น

เปิดปาหั่ว ปท.

กรม. ปล่อยผี ทำเหมืองแร่

(มติชน 30 กันยายน 2541)

ผู้เขียนเปรียบเทียบ บุคคลที่โกงกิน หรือหวังจะกอบโกยเอาแต่ประโยชน์จากทรัพยากรส่วนรวม ที่ถึงแม้จะได้รับอนุญาตในการทำสัมปทานเพื่อทำเหมืองแร่แล้ว แต่ส่วนใหญ่ย่อมก็มีความสามารถในการทำลาย แต่ขาดความรับผิดชอบต่อธรรมชาติ ว่าเหมือนอมุนษย์คือ "ผี" ซึ่งมักถูกแทนความหมายถึง สิ่งชั่วร้าย

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม เช่น

“ปลอด” ปลุกผี

สปก. ภาค 2

เปิดช่องกินป่า

(ไทยรัฐ 13 พฤศจิกายน 2541)

ผู้เขียนใช้คำ “ผี” เพื่อเปรียบเทียบกับบุคคลที่บุกรุกป่าสงวนเพราะเห็นแก่ตัวว่าเป็น “ผี” ซึ่งเป็นคำที่มักใช้เรียกบุคคลที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน แต่มักเป็นพฤติกรรมที่ไม่ดีนัก

เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่มีความเชี่ยวชาญของบุคคลกับอภิมนุษย์ในจินตนาการ ในหัวข้อที่เป็นโวหารอุปลักษณ์ ปรากฏว่า ในหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมจะนิยมการเปรียบเทียบดังกล่าวมากกว่าประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม และกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม จะนิยมใช้มากกว่าประเภทคุณภาพ

1.1.7. สิ่งที่อยู่จักกันดีในวรรณกรรมเก่า

การสื่อความหมายโดยเปรียบเทียบพฤติกรรมของบุคคล กับสิ่งที่อยู่จักกันดีในวรรณกรรมเก่า จะมีใช้เฉพาะในโวหารอุปลักษณ์ ของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ตัวอย่างคำที่แสดงพฤติกรรมที่ไม่ดีกับสถานที่ ได้แก่ ชิงนรก หีนนรก ห้านรก ดิ่งนรก และปาร์ตีนรก ตัวอย่างพฤติกรรมกับวัตถุสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ประพาดิตนไม่ตี ได้แก่ กระเช้านรก ผงนรก ยานนรก และตัวอย่างกลุ่มบุคคล ได้แก่ แก๊งยานรก ข้อสังเกตพบว่าคำที่นิยมใช้ในทุกตัวอย่าง คือ “นรก”

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

เจ้ามือห่วย ห้านรก

กระหีบพระ

(สยามรัฐ 15 เมษายน 2541)

ผู้เขียนใช้ “ห้านรก” เปรียบพฤติกรรมคือ “กระหีบพระ” เป็นการกระทำที่บาปอย่างยิ่ง เพราะพระสงฆ์คือตัวแทนของพระพุทธเจ้าจึงควรเคารพบูชา คนไทยมีความเชื่อในเรื่องบาป บุญ คุณ โทษ ว่าการกระหีบพระเป็นความชั่วอย่างมหันต์ ถือเป็นการทำท้าวหรือไม่เกรงต่อการตกนรก

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม เช่น

ปฏิเสธ ชิงนรก

พชร. ตีนผี

เผยนาที่มรณะ

(ไทยรัฐ 14 กุมภาพันธ์ 2541)

คำที่ขีดเส้นใต้คือ “ชิงนรก” ผู้เขียนใช้เปรียบกับการกระทำคือ “ชั่วรวดเร็วมาก” เป็นการกระทำของพวก “ตีนผี” ที่ประมาท เหมือนการนำชีวิตเข้าไปสู่ความตาย การกระทำเช่นนี้เป็นการท้าทายการตณนรก

ตัวอย่างห้วข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เช่น

สังหุดกระเซ้านรก

เจ้าอวาस्या ‘ไม่ผิด’

(มติชน 13 พฤษภาคม 2541)

คำที่ขีดเส้นใต้คือ “กระเซ้านรก” โดยผู้เขียนได้เปรียบเทียบ “ความตาย” กับ “นรก” และในบริบทนี้ กระเซ้าก็เป็นต้นเหตุของการตายเช่นกัน

เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่ดีของบุคคล กับสิ่งที่รู้จักกันดีในวรรณกรรมเก่า ในโวหารอุปลักษณ์ จากหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ปรากฏว่า ห้วข่าวที่สื่อความหมายดังกล่าว จะนิยมใช้ในหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพมากกว่าประเภทประชานิยม และประเภทประชานิยมจะนิยมใช้มากกว่าประเภทกึ่งคุณภาพประชานิยม

ลักษณะร่วมของการสื่อความหมาย โดยเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่ดีของบุคคล กับสิ่งที่รู้จักกันดีในวรรณกรรม จะปรากฏแต่เฉพาะในข่าวสังคม-วัฒนธรรม และพฤติกรรมที่ไม่ดีเหล่านี้มักจะสื่อความหมายในลักษณะท้าทายกับความตาย

1.1.8 สิ่งที่ไม่มีชีวิต

การสื่อความหมายโดยเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่ดีกับสิ่งที่ไม่มีชีวิต มีดังนี้ อุดหนุนมิ วัตถุสิ่งของ สถานที่ หน่วยงานหรือองค์กร และนามธรรม

1.1.8.1 อุดหนุนมิ

การเปรียบเทียบพฤติกรรมความเดือดร้อนกับอุดหนุนมิ จะนิยมใช้ในโวหารอุปลักษณ์ และโวหารบุคลาธิษฐาน

ก. โวหารอุปลักษณ์

การใช้โวหารอุปลักษณ์เปรียบเทียบพฤติกรรมความเดือดร้อนกับอุดหนุนมิ จะปรากฏใช้ในหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท มักสื่อความหมายถึงสภาวะจิตใจที่ไม่ปกติของบุคคล ตัวอย่างได้แก่ กัณร้อน ร้อนเลือดเย็น และหนาว

ตัวอย่างห้วข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

รัฐบาลกัณร้อน

ปรับแผนกู้เศรษฐกิจ

(สยามรัฐ 8 กรกฎาคม 2541)

คำที่ขีดเส้นใต้คือ "กัณร้อน" ผู้เขียนใช้ด้วยวะคือคำ "กัณ" แทนความหมายว่า นั่งหรือปฏิบัติหน้าที่อยู่ในตำแหน่ง ในที่นี้หมายถึง ตำแหน่งของฝ่ายรัฐบาลว่า "ร้อน" คือมีอุณหภูมิสูง หมายถึง มีความผิดปกติของสถานการณ์ ซึ่งจะต้องรีบเร่งหาทางแก้ไข ในที่นี้คือ เรื่องการปรับเปลี่ยนแผนบริหารเศรษฐกิจของชาติให้เกิดความมั่นคงกว่าที่เป็นอยู่ เป็นการเปรียบเทียบพฤติกรรมกับอุณหภูมิว่า ถ้ากัณร้อนก็ไม่สามารถจะนั่งได้อย่างมีความสุข

ตัวอย่างห้วข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม เช่น

แม่ก่อดดีสุดสลด

ป้อนพิษ

ฆ่าเลือดเย็น

(ไทยรัฐ 6 มิถุนายน 2541)

ผู้เขียนใช้ "เลือดเย็น" เปรียบเทียบกับพฤติกรรมการกระทำ โดยใช้ส่วนประกอบสำคัญของร่างกายคือ "เลือด" กับคำแสดงอุณหภูมิคือ "เย็น" เปรียบเทียบการกระทำของผู้ที่มีจิตใจโหดเหี้ยมผิดปกติธรรมดา ในที่นี้คือ จิตใจของผู้เป็นแม่ซึ่งปกติจะต้องมีจิตใจที่เมตตา โอบอ้อมอารีต่อลูก ต้องเป็นผู้เฝ้าคอยปกป้องดูแลให้ลูกมีความสุข และรู้สึกปลอดภัย แต่บริบทนี้แม่กลับแสดงพฤติกรรมตรงข้ามโดยเป็นผู้ฆ่าลูกเสียเอง ถือเป็นกรกระทำอย่าง "เลือดเย็น"

ตัวอย่างห้วข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เช่น

อหิบดีป่าไม้ หนาวคอขึ้นเขียง

มีชื่อติดไผ่ผลสอบ 'สาละวิน'

(มติชน 3 เมษายน 2541)

ผู้เขียนใช้คำ "หนาว" แทนความหมายถึงสภาวะจิตใจที่ไม่เป็นปกติคือรู้สึกกลัวของอหิบดีกรมป่าไม้ ในบริบทนี้ คือความกลัวที่เกิดจากการมีชื่อของตนเองปรากฏในกลุ่มของผู้ทุจริตเกี่ยวกับคดีโกงกินป่าไม้ 'สาละวิน'

เมื่อพิจารณาการใช้ห้วข่าวจากหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ปรากฏว่า การสื่อความหมายโดยเปรียบเทียบพฤติกรรมความเดือดร้อนของบุคคลกับอุณหภูมิ จะปรากฏใช้ในหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพมากกว่าประเภทประชานิยม และประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม หากพิจารณาการใช้ตามเนื้อหาข่าวพบว่า จะนิยมใช้ในข่าวการเมืองมากกว่าข่าวสังคม-วัฒนธรรม

ข. โวหารบุคลาธิษฐาน

การสื่อความหมายโดยเปรียบเทียบพฤติกรรมความเดือดร้อนกับอุทกภัย ในโวหารบุคลาธิษฐาน มักสื่อความหมายด้วยการทำให้สิ่งไม่มีชีวิตมามีพฤติกรรมคล้ายมนุษย์ ซึ่งจะนิยมใช้ในข่าวสังคม-วัฒนธรรม ของหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม ดังตัวอย่าง

'ร้อน' คร่าชีวิต เด็ก 8 เดือน

ตายคาเปล

(มติชน 27 เมษายน 2541)

ผู้เขียนหัวข่าวนำคำแสดงอุทกภัยคือ 'ความร้อน' มาแสดงพฤติกรรมเหมือนเป็นสิ่งมีชีวิตที่ดุเดือด เด็ก ทำให้เด็กต้องตายไปอย่างไม่ปรานี ด้วยการใช้คำ 'คร่าชีวิต' แต่ในความเป็นจริง เด็กตายเพราะไม่สามารถปรับตัว และทนต่อสภาพอากาศที่ร้อนมากได้

ลักษณะร่วมคือ ทั้งโวหารอุปลักษณ์ และโวหารบุคลาธิษฐาน มักจะสื่อความหมายในแง่ลบเสมอ

1.1.8.2 วัตถุประสงค์ของ

การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่ดีกับวัตถุประสงค์ของ ในหัวข่าวที่เป็นโวหารบุคลาธิษฐาน มักสื่อความหมายด้วยการทำให้สิ่งไม่มีชีวิตมามีพฤติกรรมคล้ายมนุษย์ จะปรากฏในหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ตัวอย่างที่สื่อการกระทำดังกล่าวของวัตถุหรือสิ่งของ ได้แก่ แปรรูปสาละวินพันพิช น้ำตารุ่น บันก็กมัดคอฟนเทียมช่วย พิรุณแก่ง จักรยานประกบ ส่วยทางด่วนพื้น ยาฆ่าดู ส่วยออกฤทธิ์ หลักฐานมัดมือ ขยะจาวคาย พืช เชื้อ 16 ล้านมัดคอ ภาชนะน้ำมันพันพิช หลักฐานยันมัด และสินค้าแพงซ้ำเติม

ตัวอย่างหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม เช่น

ยาฆ่าดู 10 ทพ

ดอกหัว

สะกดผีตายโหง

(ไทยรัฐ 9 สิงหาคม 2541)

ผู้เขียนหัวข่าวใช้สิ่งของคือ 'ยาฆ่า' ซึ่งเป็นยาเสพติดชนิดหนึ่ง ให้กระทำพฤติกรรมคือฆ่าคนถึง 10 คน ด้วยวิธีการที่โหดร้ายทารุณ และคำที่ใช้เพื่อแสดงพฤติกรรมดังกล่าวคือ "ฆ่าดู"

ตัวอย่างหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

ทวนมติขึ้น 50 ดั่งค์

น้ำตารุ่น

(สยามรัฐ 29 มกราคม 2541)

ผู้เขียนหัวข้อใช้สิ่งของคือ 'น้ำตาล' ซึ่งเป็นเครื่องปรุงรสอาหารให้หวาน แสดงกริยา 'วุ่น' คือ สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เช่น

แด่ บันทึกมัดคอ สปท.

ผิด กม. - ถลุงทุนสำรอง

(มติชน 7 เมษายน 2541)

ผู้เขียนหัวข้อใช้สิ่งของคือ 'บันทึก' ซึ่งเป็นข้อความที่ผู้อำนวยการธนาคารเขียนถึงอดีตผู้ว่าการธนาคารชาติเกี่ยวกับเรื่องการผลาญเงินทุนสำรองระหว่างประเทศกว่า 30,000 ล้านดอลลาร์ ว่าบันทึกดังกล่าวสามารถใช้เป็นหลักฐานเพื่อเอาผิดกับผู้บริหารหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตไปลงโทษได้ ด้วยการใช้คำ 'มัดคอ'

เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่ดีกับวัตถุสิ่งของ ในหัวข้อที่เป็นโวหารบุคลาธิษฐานจากหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมจะนิยมใช้มากกว่าประเภทคุณภาพ และประเภทคุณภาพจะนิยมใช้มากกว่าประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม นอกจากนี้ยังพบว่า การสื่อความหมายดังกล่าวมักมีความหมายแทนบุคคล หรือกลุ่มบุคคล

1.1.8.2 สถานที่หรือองค์กร

การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่ดีกับสถานที่หรือองค์กร ในหัวข้อที่เป็นโวหารบุคลาธิษฐาน มักสื่อความหมายด้วยการทำให้สิ่งไม่มีชีวิตให้มีชีวิตคล้ายมนุษย์ จะใช้ในหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ตัวอย่างได้แก่ ระยองตื่นสารพิษ อีสาน-เหนืออัมพาต โลกลุ้นแชมป์ ป่าสีกลิ้ง ไร่อ้อยสำนึกบุญคุณชวานา

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

โลกตื่นเครียด

(สยามรัฐ 12 กรกฎาคม 2541)

ผู้เขียนหัวข้อให้สถานที่คือ 'โลก' ซึ่งหมายถึง แผ่นดิน แสดงพฤติกรรมที่รุนแรงน่ากลัว ส่งผลให้ประชาชนจำนวนมากได้รับความเดือดร้อน ด้วยการใช้คำ 'ตื่นเครียด'

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เช่น

ระยองตื่นสารพิษท่วม

พบอีกจุดโยนกากทิ้งมั่ว

(มติชน 1 พฤษภาคม 2541)

ผู้เขียนหัวข่าวนำสถานที่คือ 'ระยอง' ซึ่งเป็นชื่อของจังหวัดหนึ่งของไทยตั้งอยู่ทางภาคตะวันออก มาแสดงพฤติกรรมตลกโปกส ด้วยการใช้คำ 'ตื่น'

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม เช่น

อีสาน - เหนือ อัมพต

มือบขวาง รฟ.

(ไทยรัฐ 4 กรกฎาคม 2541)

ผู้เขียนหัวข้อใช้สถานที่คือ "อีสาน-เหนือ" ซึ่งหมายถึงเส้นทางรถไฟที่จะไปยังจังหวัดทางภาคอีสานและภาคเหนือ กับคำแสดงพฤติกรรมของโรคภัยไข้เจ็บ ที่มีลักษณะอาการคือกระดูก หรือขยับไม่ได้ ตามบริเวณแขนขา เป็นต้นมาเปรียบกับรถไฟ ที่ถูกสกัดกั้น หรือขัดขวางจากกลุ่มคนไม่ให้เคลื่อนตัวไปสู่ที่หมายด้วยการใช้คำ 'อัมพต'

เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่ดีกับสถานที่หรือองค์กร ในหัวข้อที่เป็นโวหารบุคลาธิษฐานจากหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพมีความนิยมใช้สถานที่มากกว่าประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม และประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมจะนิยมใช้มากกว่าประเภทประชานิยม

1.1.8.3 หน่วยงานหรือองค์กร

การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่ดีกับหน่วยงานหรือองค์กร ในหัวข้อที่เป็นโวหารบุคลาธิษฐาน มักสื่อความหมายด้วยการทำให้สิ่งไม่มีชีวิตตามมีพฤติกรรมคล้ายมีชีวิต จะปรากฏใช้เฉพาะในหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม และประเภทประชานิยม เท่านั้น ตัวอย่างดังกล่าวได้แก่ ธปท.อัมพต เอสดีเอช-พันพิษใส่ เดอะบิชไม่ย่ำยีพีพี และตัดหลังโรงงาน

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เช่น

งัดไม้เค็ดตัดหลังโรงงาน

ซาร์ตค่าเก็บขยะพิษทิ้งมั่ว

(มติชน 5 พฤษภาคม 2541)

ผู้เขียนหัวข่าวนำคำ "โรงงาน" ซึ่งเป็นสถานที่ประกอบการด้านอุตสาหกรรม ในบริบทหมายถึงหน่วยงานหรือองค์กรที่ไม่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ให้ได้รับผลแห่งการกระทำคือ ถูก "ตัดหลัง" ในที่นี้หมายถึง โรงงานดังกล่าวจะต้องถูกเก็บเงินค่าขยะเพิ่มมากขึ้นจากเดิม

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม เช่น

เดอะบิชทุ่มซื้อ

คนพังงารับละ

(ไทยรัฐ 13 พฤษภาคม 2541)

ผู้เขียนหัวขานำชื่อภาพยนตร์เรื่อง 'เดอะบิช' มาแสดงพฤติกรรมการใช้เงินจำนวนมาก เพื่อซื้อความสะดวกในการถ่ายทำภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวจากคนในจังหวัดพังงา ด้วยการใช้คำ 'ทุ่มซื้อ' เสมือนภาพยนตร์ดังกล่าวมีชีวิตจิตใจ ในบริบทนี้ชื่อภาพยนตร์ดังกล่าวหมายถึง องค์กรหรือบริษัทที่ถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศ

เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่ดีกับหน่วยงานหรือองค์กร ในหัวข้อที่เป็นโวหารบุคลาธิษฐาน จากหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ประเภท ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมจะนิยมสื่อความหมายดังกล่าวมากกว่าประเภทประชานิยม โดยหน่วยงานหรือองค์กรดังกล่าวมักใช้สื่อความหมายแทนกลุ่มบุคคลในหน่วยงานนั้นๆ

1.1.8.4 นามธรรม

การสื่อความหมายโดยเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่ดีกับนามธรรม ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ เศรษฐกิจและความเชื่อ

ก. เศรษฐกิจ

การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่ดีกับเศรษฐกิจ มักกล่าวถึงความเคลื่อนไหวด้านเศรษฐกิจในด้านลบ จะปรากฏในหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ดังตัวอย่างได้แก่ เศรษฐกิจโลกซำเติม เศรษฐกิจร้อแร่ ริงกิดแพร์พิซ เศรษฐกิจโง หนีโหด ดอกกุโหด และเศรษฐกิจฟูบ

ตัวอย่างหัวขานำจากหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เช่น

สินค้าแพงซำเติม

ศก.ร้อแร่กลางปี

(มติชน 26 กุมภาพันธ์ 2541)

ผู้เขียนหัวขานำได้นำนามธรรมคือ "ศก." (ย่อมาจาก เศรษฐกิจ) ซึ่งหมายถึง งานอันเกี่ยวกับการผลิต การจำหน่ายแจก และการบริโภคใช้สอยสิ่งต่างๆ ของชุมชนมาแสดงพฤติกรรมว่าเกือบจะดำเนินต่อไปไม่ได้แล้ว ด้วยการใช้คำ 'ร้อแร่'

ตัวอย่างหัวขานำจากหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม เช่น

หนีโหดซำรอย

'ลุงซุ่ม 2'

ปลิดชีพสังเวย

(ไทยรัฐ 1 พฤศจิกายน 2541)

ผู้เขียนหัวขานำได้นำนามธรรมคือ 'หนี' ซึ่งหมายถึง เงินที่ผู้หนึ่งติดค้างและต้องใช้คืนแก่ผู้หนึ่ง มาแสดงพฤติกรรมที่โหดร้ายของเจ้าหนีคือ เพิ่มดอกเบี้ยจนไม่สามารถใช้คืนได้ โดยการใช้คำ 'โหด'

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

ชนจีเบงก์ชาติ

เร่งลดดอกเบี้ย

(สยามรัฐ 6 กุมภาพันธ์ 2541)

ผู้เขียนหัวข้อใช้นามธรรมคือ “ดอกเบี้ย” ซึ่งหมายถึง ดอกเบี้ยที่เกิดจากการกู้เงิน มาทำให้เหมือนมีชีวิต ในที่นี้คือ ทำให้ต้องจ่ายเงินดอกเบี้ยเพิ่มมากขึ้น โดยใช้คำ “โหด”

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมที่ไม่ดีกับความเคลื่อนไหวด้านเศรษฐกิจ ในหัวข้อที่เป็นโวหารบุคลาธิษฐาน จากหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมจะนิยมใช้มากกว่า ประเภทประชานิยม และประเภทประชานิยมจะนิยมใช้มากกว่าประเภทคุณภาพ

ข. ความเชื่อ

การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่ดีกับความเชื่อ ในหัวข้อที่เป็นโวหารบุคลาธิษฐาน จะปรากฏใช้เฉพาะในหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม ตัวอย่างดังกล่าวได้แก่ **กรรมรุมซ้ำ และขวัญผ้อ**

ศาสสมกรรมรุมซ้ำ

3 ทรรศนชัยกาม

(ไทยรัฐ 14 กุมภาพันธ์ 2541)

ผู้เขียนหัวข่าวนำนามธรรมที่เป็นความเชื่อ คือ “กรรม” (หมายถึง การกระทำที่ส่งผลร้ายมายังปัจจุบันและต่อไปในอนาคต) และ “ซ้ำ” (ในที่นี้หมายถึง ความไม่ดี คือการที่ผู้ต้องหา 3 คนข่มขืนหญิงสาวชาวอิสราเอล) ซึ่งเป็นนามธรรม มาทำให้มีพฤติกรรมคล้ายมีชีวิตโดยใช้กริยา “รุม” ซึ่งหมายถึง การถูกตัดสินโทษให้จำคุก

เมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่ดีกับความเชื่อ ในโวหารบุคลาธิษฐาน ของหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม พบว่า การสื่อความหมายดังกล่าวจะนิยมใช้ทั้งในข่าวการเมือง และข่าวสังคม-วัฒนธรรม

1.2 การเปรียบเทียบขนาดและปริมาณ

การสื่อความหมายเพื่อเปรียบเทียบขนาดและปริมาณ จะปรากฏในโวหาร 3 ประเภท คือ โวหารอุปลักษณ์ โวหารอุปมา และโวหารอติพจน์

1.2.1 โวหารอุปลักษณ์

การเปรียบเทียบขนาดและปริมาณในโวหารอุปลักษณ์ จะมีการเปรียบเทียบ 2 ลักษณะ ดังนี้ พฤติกรรมของบุคคลกับธรรมชาติ จะใช้ในหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมและประเภทกึ่งคุณภาพกึ่ง-

ประชานิยม ตัวอย่างได้แก่ ทะเลรัก และคลื่นพายุ และอวัยวะของบุคคลกับอาหาร ได้แก่ ไข่ดาว จะใช้เฉพาะในหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม

ตัวอย่างหัวข้อข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม เช่น

ออย - จอย - ดอม

ลุย "ทะเลรัก"

(ไทยรัฐ 20 ธันวาคม 2541)

คำที่ขีดเส้นใต้คือ "ทะเลรัก" ผู้เขียนนำ "ทะเล" มาเปรียบเทียบกับพฤติกรรมความรัก 3 เล้า ระหว่าง "ออย-จอย-ดอม" โดยผู้เขียนเปรียบเทียบที่บุคคลทั้ง 3 คนกำลังตกอยู่ในห้วงแห่งความรัก และมีปัญหาใหญ่ที่ต้องหาทางแก้ไขว่าเหมือนกับลุย "ทะเล" เป็นการเปรียบเทียบขนาดของอุปสรรค หรือปัญหาที่พวกเขาต้องเผชิญ กับ ขนาดความกว้างใหญ่ของทะเล

ตัวอย่างหัวข้อข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เช่น

ทล. สั่งรับมือ คลื่น

ชมพายุ ฝนดาวตก

(มติชน 17 พฤศจิกายน 2541)

กลุ่มคำที่ขีดเส้นใต้คือ "คลื่นชมพายุ" ผู้เขียนนำ "คลื่นในทะเล" มาเปรียบเทียบกับกลุ่มคนจำนวนมากที่เดินทางมาชมพายุฝนดาวตก เพราะคลื่นเมื่อก่อตัวจนมีขนาดใหญ่จะมีสภาพที่รุนแรงน่ากลัว เช่นเดียวกับจำนวนคนที่ล้นหลามซึ่งอาจก่อให้เกิดความวุ่นวายได้

กลุ่มคำ "พายุฝนดาวตก" เป็นอีกหนึ่งโวหารที่ผู้เขียนต้องการสื่อ โดยเปรียบเทียบปริมาณกลุ่มดาวที่ตกลงมาว่า มีลักษณะคล้ายกลุ่มฝนจำนวนมาก และลักษณะการตกของกลุ่มดาวนั้นจะมีความเร็วและแรงเหมือนพายุ

การเปรียบเทียบขนาดของอวัยวะของบุคคลกับอาหาร ซึ่งนิยมใช้เฉพาะในหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม ดังตัวอย่าง

ชิงนางสาวไทย

'ไข่ดาว' ล้นเวที

(ไทยรัฐ 18 มีนาคม 2541)

คำที่ขีดเส้นใต้คือ "ไข่ดาว" ผู้เขียนนำมาเปรียบเทียบกับอวัยวะส่วนหน้าอกของผู้หญิง ว่ามีขนาดเล็กแบนคล้ายไข่ดาว ทั้งนี้เพราะไข่ดาวมีลักษณะแบนแบน ดังนั้น "ไข่ดาว" ในที่นี้ จึงหมายถึง หน้าอกที่มีขนาดเล็กกว่าปกติมาก

เมื่อพิจารณาการใช้ความหมายโดยเปรียบเทียบขนาดหรือปริมาณในโวหารอุปลักษณ์ จากหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ประเภท ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม จะนิยมใช้การเปรียบเทียบกับกล่าวมากกว่าประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม และจะนิยมใช้เฉพาะในข่าวสังคม-วัฒนธรรม

1.2.2 โวหารอุปมา

การสื่อความหมายเชิงเปรียบเทียบขนาดและปริมาณในโวหารอุปมา มี 2 ลักษณะ คือ การเปรียบเทียบความสำคัญของความรักกับอวัยวะ ตัวอย่างเช่น อุ้มสุเทพตั้งดวงใจ จะนิยมใช้ในข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม และการเปรียบเทียบขนาดของอวัยวะกับผลไม้ ตัวอย่างเช่น หัวโตกว่าแดงโม จะนิยมใช้ในข่าวสังคม-วัฒนธรรมในหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ

ตัวอย่างหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

ตะลึงเด็ก 3 เดือน

หัวโตกว่าแดงโม

(สยามรัฐ 1 มกราคม 2541)

คำที่ขีดเส้นใต้คือ “เด็ก 3 เดือนหัวโตกว่าแดงโม” ผู้เขียนนำอวัยวะส่วนหัวของมนุษย์ที่โตกว่าปกติคือ “หัวโต” มาเปรียบกับผลไม้ที่มีขนาดใหญ่และมีลักษณะกลมคล้ายหัวคน คือ “แดงโม”

เมื่อได้พิจารณาการใช้ความหมายโดยเปรียบเทียบใช้กลุ่มคำดังกล่าวจากเนื้อหาข่าว พบว่า ในเนื้อหายานในได้เปรียบเทียบขนาดของอวัยวะ คือ “หัว” ว่ามีขนาดโตเท่า “ลูกแดงโม” แต่เมื่อปรากฏในพาดหัวข่าวกลับบอกว่า มีขนาดโตกว่าแดงโม ทั้งนี้เพื่อดึงดูด และเรียกร้องความสนใจจากผู้อ่าน ซึ่งจะมีผลทำให้ข้อเท็จจริงเบี่ยงเบนไป

ตัวอย่างหัวข่าว จากหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เช่น

‘หวิ’ ยอมเลิกเปิดโปงฮั่ว

แยบ ‘ชวน’ อุ้ม ‘สุเทพ’ ตั้งดวงใจ

(มติชน 20 กรกฎาคม 2541)

คำที่ขีดเส้นใต้คือ “สุเทพตั้งดวงใจ” เป็นนามวลีเกิดจากการนำคำเดี่ยว 2 คำ ได้แก่ คำนาม “สุเทพ” กับคำวิเศษณ์ “ตั้ง” และคำประสมที่ประกอบด้วย คำนามกับคำวิเศษณ์ คือ “ดวงใจ” มาเรียงติดต่อกัน

1.2.3 โวหารอติพจน์

การสื่อความหมายเกินจริงเกี่ยวกับปริมาณในหัวข่าวที่เป็นโวหารอติพจน์ จะมีใช้เฉพาะในหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมและประเภทคุณภาพ ตัวอย่างได้แก่ ทั้งเมือง และสิ้นเมือง

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม เช่น

โกลาหลทั้งเมือง

ห่วยปวน

เจ้ามือชักดาบแผน

(ไทยรัฐ 18 กันยายน 2541)

ผู้เขียนหัวข้อใช้คำ 'ทั้งเมือง' เป็นโวหารอติพจน์เพื่อบอกปริมาณของความวุ่นวาย ซึ่งเกิดจากการที่เจ้ามือหลบหนีไม่ยอมจ่ายเงินแก่ผู้ที่ถูกห่วยได้ดิน ว่าทำให้เกิดความสับสนวุ่นวายกันไปทั่วทั้งตัวเมือง แสดงให้เห็นว่าผู้เล่นห่วยในปัจจุบันมีจำนวนมาก แต่อย่างไรก็คงจะไม่ใช้ทุกคนในเมืองหรือทั้งเมือง

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

นายกเชียงใหม่

'ลาออก'

พิชชยะลันเมือง

(สยามรัฐ 30 กันยายน 2541)

ผู้เขียนหัวข้อใช้คำ 'ลันเมือง' เป็นโวหารอติพจน์เพื่อบอกปริมาณของขยะที่ส่งกลิ่นเหม็นคลุ้งว่ามีมากมาย ในเชิงเปรียบเทียบว่า เหมือนจะลันเมืองเชียงใหม่ เป็นการใช้คำเกินจริง

เมื่อพิจารณาการใช้โวหารอติพจน์สื่อความหมายเพื่อบอกปริมาณในหัวข้อ จากหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ประเภท ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมและประเภทคุณภาพ จะนิยมใช้ในปริมาณที่เท่ากัน โดยจะนิยมใช้เฉพาะในข่าวสังคม-วัฒนธรรม

ลักษณะร่วมของการเปรียบเทียบขนาดหรือปริมาณในโวหาร คือ หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะนิยมใช้โวหารอุปลักษณ์ โวหารอติพจน์ และโวหารอุปมา เพื่อสร้างให้ผู้อ่านรู้สึกตื่นเต้น เ้าใจ โดยใช้ในหัวข้อสังคม-วัฒนธรรม มากที่สุด ทั้งนี้เพราะข่าวสังคม-วัฒนธรรมเป็นข่าวที่ไม่เคร่งเครียดเหมือนข่าวชนิดอื่น

2. ความหมายโดยตรง

การสื่อความหมายโดยตรงที่ปรากฏในหัวข้อที่เป็นโวหาร หมายถึง การสื่อความหมายทั่วไปโดยไม่มีการเปรียบเทียบ ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาข่าวได้ แต่อาจจะต้องใช้ประสบการณ์ร่วม หรือประสบการณ์ส่วนตนที่สั่งสมมา เนื้อหาข่าวดังกล่าวมีหลากหลาย ได้แก่ การสื่อความหมายให้หมายถึงบุคคลและกลุ่มบุคคล ตำแหน่งหน้าที่ หรือภาระหน้าที่ หรือฐานะทางสังคม สถานที่ และเหตุการณ์ โดยส่วนใหญ่จะปรากฏใช้ในโวหารนามนัย และโวหารปฏิรูปพจน์ ดังนี้

2.1 บุคคลและกลุ่มบุคคล

การสื่อความหมายเกี่ยวกับบุคคลและกลุ่มบุคคลในโวหาร เรียกตามลักษณะการเกิด 2 ลักษณะ คือ พฤติกรรมการแสดงออก บุคลิกลักษณะหรือเอกลักษณ์ ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยง การเรียกหรือกล่าวถึงบุคคลนั้นอย่างซ้ำซาก และเพื่อทำให้เกิดคำใหม่ที่หลากหลาย จะมีใช้เฉพาะในโวหารนามนัย และโวหารปฏิรูปพจน์

2.1.1 พฤติกรรมการแสดงออก

การสื่อความหมายถึงบุคคลและกลุ่มบุคคล โดยเรียกตามพฤติกรรมการแสดงออก จะปรากฏในโวหารนามนัย และโวหารปฏิรูปพจน์

2.1.1.1 โวหารนามนัย

การสื่อความหมายถึงบุคคล โดยใช้สมญานามเรียกตามพฤติกรรมการแสดงออก ในหัวข้อที่เป็นโวหารนามนัย จะปรากฏใช้ในหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท โดยพฤติกรรมการแสดงออกดังกล่าวมักสื่อความหมายไปในทางลบ ตัวอย่างได้แก่ มือถล่ม ดินผี ฝ้ายบ้า ตัวแสบ มือแล่ปุย มือน้ำกรด มือลิบบน ไร่ไร่โรงรพท. มือมืด และสันติเจ้าเล่ห์ ข้อสังเกตที่พบคือ ลักษณะคำมักเกิดจากการนำคำซึ่งเป็นอวัยวะส่วนต่างๆ ในร่างกายมาประสมกับคำกริยาคำนาม และคำวิเศษณ์ และอวัยวะที่นิยมนำมากล่าวคือ "มือ"

ตัวอย่างหัวข้อข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม เช่น

ปมอุ้มฆ่า สตอ. 191

รับทวงหนี้

อ.ตร. สั่งล่ามือยิง

(ไทยรัฐ 27 เมษายน 2541)

"มือยิง" หมายถึง คนร้าย หรือฆาตกรที่ก่อคดีฆ่าคนตายโดยการยิงด้วยอาวุธปืน

ตัวอย่างหัวข้อข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

พยานมัดมืออุ้ม 'กร'

'กระดุก' โผล่

(สยามรัฐ 27 เมษายน 2541)

"มืออุ้ม" หมายถึง คนร้าย หรือฆาตกรที่ก่อคดีฆ่าคนตาย โดยการลักพาตัวเหยื่อผู้เคราะห์ร้ายไปฆ่า

ตัวอย่างหัวข้อข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เช่น

'เสรี' แฉพบพิรุณสินบน 5 ล.

ประวัติ' อยู่บ้าน

วัน 'มือมืด' หิวเงินประเคน

(มติชน 26 กุมภาพันธ์ 2541)

“มีอมิต” หมายถึง บุคคลซึ่งทำตัวลึกลับ แอบนำเงินไปวางไว้เป็นสินบน โดยผู้รับไม่ทราบว่าเป็นผู้ นำมาวางคือใคร

เมื่อพิจารณาการใช้สมญานามที่เรียกบุคคลตามพฤติกรรมการแสดงออก ในหัวข้อที่เป็นโวหาร นามนัย จากหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพจะนิยมใช้มากกว่าประเภท ประชาชนนิยม และประเภทประชาชนนิยมจะนิยมใช้มากกว่าประเภทกึ่งคุณภาพกึ่ง ประชาชนนิยม หากพิจารณาการใช้ตามเนื้อหาข่าว พบว่า การสื่อความหมายดังกล่าวนิยมใช้ในข่าวสังคม-วัฒนธรรมมากกว่าข่าวการเมือง

2.1.1.2 โวหารปฏิรูปพจน์

การสื่อความหมายถึงบุคคลโดยใช้โวหารปฏิรูปพจน์ในหัวข้อ มักเกิดจากการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ คู่กันเคยของบุคคลและองค์กรในอดีตกับปัจจุบัน จะปรากฏใช้เฉพาะในหนังสือพิมพ์ประเภทประชาชนนิยม และ ประเภทคุณภาพ ตัวอย่างคำได้แก่ วิญญาณไม้ค้ำ เสียสมพงษ์ ครุถั่วดำ อัดถั่วดำ และธรรมกลาย

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทประชาชนนิยม เช่น

สวมวิญญาณไม้ค้ำ

ปากสู้ปืน

กัศนายจ้างหูขาด

(ไทยรัฐ 24 ธันวาคม 2541)

คำที่ขีดเส้นใต้คือ “วิญญาณไม้ค้ำ” เป็นคำประสมที่เกิดจากการนำคำนาม 2 คำ ได้แก่ “วิญญาณ” กับ “ไม้ค้ำ” มาประสมกัน ในบริบทนี้กล่าวถึง ลักษณะพฤติกรรมของนักมวยชื่อดังชาวสหรัฐ “ไมค์ ไทสัน” ที่อดีตเคยกัศนาคู่ต่อสู้จนเกือบขาด

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

จิมทาเถรกำหราบ

ธรรมกลาย

(สยามรัฐ 12 ธันวาคม 2541)

“ธรรมกลาย” เป็นคำที่ดัดแปลงมาจากชื่อวัดแห่งหนึ่งคือ “ธรรมกาย” ที่ถูกร้องเรียนไปยังกรมการ ศาสนาและมหาเถรสมาคมเกี่ยวกับความเหมาะสมในวิธีการเรียไรของวัดเพื่อระดมทุนไปใช้ในการสร้างเจดีย์ที่มีมูลค่าสูงกว่าหมื่นล้านบาท เมื่อเปลี่ยนเป็น “ธรรมกลาย” จึงมีความหมายไปในเชิงประชดประชันว่า คุณ ความดีได้เปลี่ยนแปลงไป

เมื่อพิจารณาการใช้โวหารปฏิรูปพจน์ในหัวข้อที่สื่อความหมายถึงบุคคลหรือองค์กร จากหนังสือ-พิมพ์ทั้ง 2 ประเภท ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ประเภทประชาชนนิยมจะนิยมใช้มากกว่าประเภทคุณภาพ

ลักษณะร่วมของการใช้สมญานามเรียกบุคคลตามพฤติกรรมการแสดงออก ในหัวข้อที่เป็นโวหารนามนัย และปฏิรูปพจน์ คือ มักนำเสนอและกล่าวถึงบุคคลในแง่ลบ ลักษณะต่าง คือ โวหารนามนัยจะมีใช้ในหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท แต่โวหารปฏิรูปพจน์จะไม่นิยมใช้ในหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม

2.1.2. บุคลิกลักษณะหรือเอกลักษณ์

การสื่อความหมายถึงบุคคลและกลุ่มคน โดยเรียกตามบุคลิกลักษณะหรือเอกลักษณ์เฉพาะของบุคคล จะปรากฏใช้ในโวหารนามนัยและโวหารปฏิรูปพจน์ ส่วนสมญานามที่เป็นชื่อกลุ่มหรือแก๊ง จะมีใช้เฉพาะในโวหารนามนัย

2.1.2.1 โวหารนามนัย

ก. เฉพาะบุคคล

สมญานามเรียกตามบุคลิกลักษณะหรือเอกลักษณ์เฉพาะบุคคล ในที่นี้หมายถึง สมญานามที่เกิดจากพฤติกรรมของบุคคลที่เคยกระทำและอยู่ในความทรงจำของประชาชน จะปรากฏใช้เฉพาะในหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพและกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม ตัวอย่างได้แก่ สาก สากกะเบือ และลุงซุ่ม 2

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

สากกะเบือลุย

ขุมทองโกโบริ

(สยามรัฐ 30 กันยายน 2541)

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เช่น

'สาก' ขอเอี่ยว 33%

'ทองในฝัน'

(มติชน 25 พฤศจิกายน 2541)

คำที่ขีดเส้นใต้ในหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ และกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมคือ "สากกะเบือ" กับ "สาก" เป็นสมญานามของ "ร.ต.ท.เชาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ" มีที่มาจากภาพความทรงจำในสภาสภมัยหนึ่ง เมื่อครั้งที่มีการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล และ ร.ต.ท.เชาวริน ได้นำสากกะเบือไปเป็นอุปกรณ์ในการอภิปรายพฤติกรรมดังกล่าวจึงกลายเป็นเอกลักษณ์ และถูกนำมาใช้เป็นสมญานามของนักการเมืองผู้นี้

เมื่อพิจารณาการใช้สมญานาม ที่เรียกตามบุคลิกลักษณะหรือเอกลักษณ์ของบุคคล ในหัวข้อที่เป็นโวหารนามนัย จากหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ประเภท ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพจะนิยมใช้สมญานามดังกล่าวมากกว่าประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม หากพิจารณาการใช้ตามเนื้อหาข่าว พบว่า จะนิยมใช้ในข่าวการเมืองมากกว่าข่าวสังคม-วัฒนธรรม

ข. กลุ่มบุคคล

การสื่อความหมายเรียกตามบุคลิกลักษณะหรือเอกลักษณ์ของกลุ่มบุคคล ในโวหารนามนัย มักเป็นสมญานามชื่อกลุ่มหรือแก๊งที่มีเอกลักษณ์หรือลักษณะเด่นที่ผู้อ่านต้องอาศัยประสบการณ์ของแต่ละบุคคล มี 2 ลักษณะ คือ ชื่อทีมฟุตบอล และชื่อนักการเมือง

(1) ชื่อทีมฟุตบอล

สมญานามที่ใช้เรียกชื่อทีมฟุตบอล จะปรากฏใช้เฉพาะในหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ตัวอย่างได้แก่ แชมป์ ดัตช์ แวก อัครินลีซัม สิงโตโหด ผู้ดี วิสกี และไวกิง

ตัวอย่างหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

‘แชมป์’ ฟูลทิม

ถล่มดัตช์

ลุ้นแชมป์ 5 สมัย

(สยามรัฐ 8 กรกฎาคม 2541)

คำที่ขีดเส้นใต้คือ “แชมป์” หมายถึงทีมฟุตบอลชาติบราซิล ทั้งนี้เพราะจังหวะการเดินร่าแบบ “แชมป์” เป็น จังหวะการเดินร่าที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวบราซิล และทั่วโลกรู้จัก และคำ “ดัตช์” หมายถึงทีมฟุตบอลชาติฮอลแลนด์

ตัวอย่างหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เช่น

‘วิสกี’ ดีเสมอ ‘ไวกิง’ 1-1

‘ฝรั่งเศส’ คึก

ชีว ‘ซาอุ’ เข้ารอบวันนี้!

(มติชน 18 มิถุนายน 2541)

คำที่ขีดเส้นใต้คือ “วิสกี” หมายถึงทีมฟุตบอลชาติสกอตแลนด์ เป็นสมญานามที่ใช้เรียกตามผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงของประเทศ และอีกคำคือ “ไวกิง” เป็นสมญานามใช้เรียกนักฟุตบอลทีมชาตินอร์เวย์ เนื่องจากอดีตเคยใช้เรือไวกิง

ตัวอย่างหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม เช่น

แฟนบอลผู้ดี

ยั่วแสบคเคม

(ไทยรัฐ 6 มิถุนายน 2541)

คำที่ขีดเส้นใต้คือ “ผู้ดี” หมายถึง ทีมฟุตบอลชาติอังกฤษ เป็นสมญานามมีที่มาจากพฤติกรรมกร่างกาย และการแสดงออก รวมถึงกริยามารยาทที่ดีงามของชาวอังกฤษ

เมื่อพิจารณาการใช้สมญานามที่ใช้เรียกชื่อทีมฟุตบอลชาติต่างๆ จากหัวข้อที่เป็นโวหารนามนัยในหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพจะนิยมใช้สมญานามดังกล่าวมากกว่าประเภทที่ถึงคุณภาพที่ประชาชนนิยม และถึงคุณภาพที่ประชาชนนิยมจะนิยมใช้มากกว่าประชาชนนิยม

(2) ชื่อพรรคการเมือง

สมญานามที่ใช้เรียกชื่อพรรคการเมืองในหัวข้อที่เป็นโวหารนามนัย จะปรากฏเฉพาะในหนังสือพิมพ์ประเภทประชาชนนิยม และประเภทที่ถึงคุณภาพที่ประชาชนนิยม ตัวอย่างได้แก่ แสป ทานตะวัน และปลาไหล ตัวอย่างหัวข้อที่เป็นชื่อทีมฟุตบอล จากหนังสือพิมพ์ประเภทประชาชนนิยม เช่น

ซู - ปรับใหญ่!

แสปเล็กป่วน

(ไทยรัฐ 26 กันยายน 2541)

คำที่ขีดเส้นใต้คือ “แสป” หมายถึง กลุ่มสมาชิกของพรรคการเมืองชื่อ พรรคกิจสังคม เป็นการนำอักษรต้นของชื่อพรรคคือ “Social Action party” มาเรียงกันเป็นคำ “SAP” และใช้เป็นชื่อพรรค เมื่อกล่าวถึงพรรคนี้หนังสือพิมพ์ก็จะใช้คำ “แสป” หักคัฟท์และกลายเป็นสมญานามของพรรคกิจสังคมไป

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทที่ถึงคุณภาพที่ประชาชนนิยม เช่น

‘น้ำ’ ประกาศกลางวันเกิด

รวม ‘ปลาไหล’

(มติชน 7 เมษายน 2541)

คำที่ขีดเส้นใต้คือ “ปลาไหล” หมายถึง สมญานามของพรรคชาติไทย ที่มีพฤติกรรมพร้อมจะเอนเอียงไปยังพรรคที่มีเสียงข้างมาก

เมื่อพิจารณาการใช้สมญานามที่ใช้เรียกชื่อพรรคการเมือง จากหัวข้อที่เป็นโวหารนามนัยในหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ประเภท ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ประเภทประชาชนนิยมจะนิยมใช้สมญานามดังกล่าวมากกว่าประเภทที่ถึงคุณภาพที่ประชาชนนิยม

2.1.2.2 โวหารปฏิรูปพจน์

ความหมายเรียกตามบุคลิกลักษณะหรือเอกลักษณ์ของบุคคลในโวหารปฏิรูปพจน์ จะปรากฏใช้เฉพาะในหนังสือพิมพ์ประเภทประชาชนนิยมและประเภทคุณภาพ ตัวอย่างคำได้แก่ วิญญานไม้คี่ เสียสมพงษ์ อัดตัว และครุถั่วดำ

ตัวอย่างหัวข้อข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทประชาานิยม เช่น

สวมวิญญาณไม้ค้

ปากสู้ป็น

กัตนายจ้างหูชาต

(ไทยรัฐ 24 ธันวาคม 2541)

คำที่ขีดเส้นใต้คือ "วิญญาณไม้ค้" เป็นคำประสมที่เกิดจากการนำคำนาม 2 คำ ได้แก่ "วิญญาณ" กับ "ไม้ค้" มาประสมกัน ในบริบทนี้กล่าวถึง ลักษณะพฤติกรรมของนักมวยชื่อดังชาวสหรัฐ "ไมค้ ไทสัน" ที่อดีตเคยกัตหูคู่ต่อสู้จนเกือบชาต

ตัวอย่างหัวข้อข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

รวบพระวิตถาร

อัดถั่ว เด็ก 7 ขวบ

(สยามรัฐ 6 มีนาคม 2541)

"อัดถั่ว" เป็นพฤติกรรมกรร่วมเพศระหว่างผู้ชายกับผู้ชายโดยทางทวารหนัก และ "ถั่วดำ" เป็นชื่อของบุคคลคนแรกี่เริ่มต้นแสดงพฤติกรรมดังกล่าวนี้ ปัจจุบันหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จึงนำชื่อและพฤติกรรมดังกล่าวมาเรียกแทนด้วยคำว่า "อัดถั่ว" หรือ "อัดถั่วดำ" หรือ "ถั่วดำ" แล้วแต่บริบท

เมื่อพิจารณาการเรียกบุคคล โดยใช้เรียกตามบุคลิกลักษณะหรือเอกลักษณ์ของบุคคลในโวหารปฏิรูปพจน์ จากหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ประเภท ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ประเภทประชาานิยมจะนิยมใช้การสื่อความหมายดังกล่าวมากกว่าประเภทคุณภาพ และจะนิยมใช้เฉพาะในข่าวสังคม-วัฒนธรรม

ลักษณะร่วมจากการสื่อความหมายโดยเรียกตามบุคลิกลักษณะหรือเอกลักษณ์ของบุคคล ในโวหารนามนัยกับโวหารปฏิรูปพจน์ คือ ทั้ง 2 โวหาร จะปรากฏการสื่อความหมายดังกล่าวในข่าวสังคม-วัฒนธรรม ส่วนลักษณะต่างคือ ในโวหารนามนัยมักเน้นกล่าวถึงบุคคลทั่วไปที่เคยมีการกล่าวอ้างถึงในอดีต ส่วนในโวหารปฏิรูปพจน์ มักกล่าวถึงบุคคลที่เป็นนักการเมือง นอกจากนี้ พบว่าสมญานามเรียกชื่อกลุ่มหรือแก๊งที่มีเอกลักษณ์หรือลักษณะเด่นจะมีแต่เฉพาะในโวหารนามนัย

2.2 อาชีพ ตำแหน่ง หรือฐานะทางสังคม

การสื่อความหมายเกี่ยวอาชีพ ตำแหน่ง หรือฐานะทางสังคม จะปรากฏใช้ในโวหารนามนัย และโวหารประชดเห็นบนนม

2.2.1 โวหารนามนัย

การใช้โวหารสื่อความหมายถึงอาชีพ ตำแหน่ง หรือฐานะทางสังคมในโวหารนามนัย จะปรากฏใช้ในหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท มักเรียกตามลักษณะเด่นเกี่ยวกับอาชีพในหัวข้อ ตัวอย่างคำได้แก่ เนื้อสด แข็งไทย เจ้ากำปั่น คนมีสี มาเพียมีสี ลูกทัพฟ้า และสีกาที นอกจากนี้ยังเรียกตามตำแหน่งหน้าที่ หรือฐานะทางสังคม ได้แก่ แก้อ๊ และมงกฏ

ตัวอย่างหัวข้อข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

ไทยยึดเจ้ากำปั่น

ส่ง 'ไอ้บาส'

ลุ้นชิวยอดเยี่ยม

(สยามรัฐ 20 ธันวาคม 2541)

"เจ้ากำปั่น" เป็นนามนัยที่สื่อความหมายถึง นักมวย เพราะการใช้ "กำปั่น" เป็นกิตติที่นักกีฬาประเภทมวยจะต้องถือปฏิบัติในการแข่งขัน

ตัวอย่างหัวข้อข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม เช่น

สงสัยคนมีสีเฝ้า

ดร. คนดัง

สำนัก 'ทีดีอาร์ไอ'

(ไทยรัฐ 22 สิงหาคม 2541)

"คนมีสี" หมายถึง บุคคลที่รับราชการ เพราะแต่ละกรมกองจะมีการกำหนดสีของเครื่องแบบที่ใช้ ทั้งนี้เพื่อแสดงสัญลักษณ์ของหน่วยงาน

ตัวอย่างหัวข้อข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม เช่น

ปลัดยุติธรรมพร้อม

เดิมพันแก้อ๊

ร่วมแก๊ง 'บั้งรอน'

(ไทยรัฐ 5 พฤษภาคม 2541)

คำที่ขีดเส้นใต้คือ "แก้อ๊" เป็นนามนัยที่ใช้เรียกสิ่งหนึ่งให้มีความหมายแทนอีกสิ่งหนึ่ง ความหมายทั่วไปคือวัตถุสำหรับนั่งมีขา ยกย้ายไปได้ มีมากชนิดด้วยกัน ในบริบทนี้มีความหมายว่า "ตำแหน่ง"

เมื่อพิจารณาการใช้โวหารนามนัยสื่อความหมายถึงอาชีพในหัวข่าว จากหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ประเภท ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมมากกว่าประเภทคุณภาพ โดยจะนิยมใช้ในข่าวสังคม-วัฒนธรรม มากกว่าข่าวการเมือง

2.2.2 โวหารประชดเหน็บแนม

การใช้โวหารสื่อความหมายถึงอาชีพ ตำแหน่ง หรือฐานะทางสังคมในโวหารประชดเหน็บแนม จะปรากฏใช้ในหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท มักเกิดจากการนำพฤติกรรมหรืออาชีพ (ไม่ดี) มาใช้กับถ้อยคำที่แสวงให้สูงขึ้น ตัวอย่างได้แก่ **คุณตัว อะเมซิ่งโสภณ** และ**เจ้าสำนักมั่วซี**

ตัวอย่างหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เช่น

สธ.สำรวจธุรกิจ 'ถาม' ทั่วไทย

'คุณตัว' เหลือ 63 หมื่น

(มติชน 18 มิถุนายน 2541)

ผู้เขียนข่าวใช้คำ 'คุณตัว' แทนคำเดิมที่ใช้กันในอดีตว่า "อีตัว" เป็นการกล่าวเย้ยกล่าวประชดการประกอบอาชีพดังกล่าวที่นับวันก็จะมีชาวต่างชาติกล่าวถึงมากขึ้น โดยปกติคำ "คุณ" มักเลือกใช้เพื่อให้เกียรติกับบุคคลที่เราคุยด้วย หรือกล่าวถึง

ตัวอย่างหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

อะเมซิ่งโสภณ

คำข้ามโลก

ผ่านอินเทอร์เน็ต

(สยามรัฐ 11 เมษายน 2541.)

คำ "อะเมซิ่ง" มักนิยมใช้เพื่อแสดงความประหลาด แปลกใจเมื่อได้พบสิ่งที่ดี น่าชื่นชม แต่เมื่อนำมาใช้กับอาชีพ "โสภณ" ซึ่งสังคมไทยยังไม่ให้การยอมรับ บริบท "อะเมซิ่งโสภณ" จึงเป็นการเยาะเย้ย ถากถางมากกว่าชื่นชม

ตัวอย่างหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม เช่น

ล้อมจับคาภูมิ

เจ้าสำนักมั่วซี

(ไทยรัฐ 7 กันยายน 2541.)

คำ "เจ้าสำนัก" ในบริบทนี้หมายถึง เจ้าอาวาสหรือหัวหน้าสงฆ์ ผู้ซึ่งเป็นตัวแทนในการนำคำสอนจากพระพุทธเจ้า มาสอนและปลูกฝังให้คนทำดี เกรงกลัวต่อบาป แต่ในหัวข่าวนี้อกลับเป็นผู้ประพฤติชั่ว และ

ไม่ละอายต่อบาปกรรมเสียเอง การทำชั่วในที่นี้คือ การประพฤติผิดในกามซึ่งเป็นเรื่องต้องห้ามของสงฆ์ คำว่า "เจ้าสำนัก" จึงเป็นการใช้เพื่อประชดแบบอย่างที่ดีก่อนแล้วจะนำคำสอนดังกล่าวไปสอนใครได้

เมื่อพิจารณาการใช้โวหารประชดเหน็บแนมเพื่อสื่อความหมายถึงอาชีพ ตำแหน่ง หรือฐานะทางสังคม จากหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท พบว่า การสื่อความหมายดังกล่าวนิยมใช้เฉพาะในหัวข้อข่าวสังคม-วัฒนธรรม

2.3 สถานที่

การสื่อความหมายถึงสถานที่ในหัวข้อที่เป็นนามนัย มักเกิดจากการนำชื่อสถานที่มาเรียกแทนกลุ่มบุคคล จะปรากฏใช้แต่เฉพาะในหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม และประเภทคุณภาพ ตัวอย่างได้แก่ ราชครู มั๊กกะสัน และรัง

ตัวอย่างหัวข้อข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม เช่น

คันรังเสียไม้

ส่วยแตก

บิกเข้าคิวรับ

(ไทยรัฐ 30 กันยายน 2541)

คำที่ขีดเส้นใต้คือ "รัง" เป็นนามนัยที่ใช้เรียกสิ่งหนึ่งให้มีความหมายแทนอีกสิ่งหนึ่ง โดยทั่วไปหมายถึง สิ่งซึ่งสัตว์พวกนกและแมลงเป็นต้น ทำขึ้นเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยกำบังและฟักไข่เลี้ยงลูก ในบริบทนี้หมายถึง สถานที่ที่เป็นที่อยู่อาศัยและประกอบการของกลุ่มบุคคลทุจริตที่นำไม้เถื่อนมาแปรรูป เพื่อนำไปขาย

ตัวอย่างหัวข้อข่าวจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

เชือดมั๊กกะสัน

สั่ง ผกก. เข้ากรู

(สยามรัฐ 16 ตุลาคม 2541)

คำที่ขีดเส้นใต้คือ "มั๊กกะสัน" เป็นนามนัยที่กล่าวถึง สถานีตำรวจมั๊กกะสัน ในบริบทหมายถึง ผู้กำกับสถานีตำรวจมั๊กกะสัน

3.4 เหตุการณ์

การสื่อความหมายถึงเหตุการณ์ในหัวข้อ จะปรากฏใช้ในโวหารนามนัย เฉพาะในหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ และ ประเภทประชานิยม ตัวอย่างคำได้แก่ บินมรณะ และไฟใต้

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

'เหยื่อ' บินมรณะ

ร้องเทือก

เร่งรุมหึ่งสมบัติ

(สยามรัฐ 16 ธันวาคม 2541)

"บินมรณะ" เป็นนามนัยที่สื่อความหมายถึงเหตุการณ์เครื่องบินประสูติเหตุตกที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี และเป็นเหตุทำให้มีผู้เสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก ผู้เขียนได้นำกริยา "บิน" ซึ่งใช้เรียกลักษณะการขับเคลื่อนตัวของเครื่องบิน กับคำ "มรณะ" ซึ่งหมายถึง การตาย มาใช้เรียกแทนเหตุการณ์เครื่องบินตก

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม เช่น

ไฟใต้ หนักข้อ

บุกเผาบ้านข้า

(ไทยรัฐ 10 มีนาคม 2541)

คำที่ขีดเส้นใต้คือ "ไฟใต้" เป็นนามนัยหมายถึงเหตุการณ์ก่อการร้ายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการวางเพลิงสถานที่ต่างๆ เช่น โรงเรียน ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน

เมื่อพิจารณาการใช้นามนัยที่สื่อความหมายถึงเหตุการณ์ในหัวข้อ จากหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ประเภท ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพจะนิยมใช้มากกว่าประเภทประชานิยม ในข่าวสังคม-วัฒนธรรม

3.5 พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการฆ่าหรือการตาย

การสื่อความหมายเกินจริงที่สื่อพฤติกรรมเกี่ยวกับการฆ่าหรือการตาย จากหัวข้อที่ใช้โวหารอติพจน์ มักเกิดจากการนำอวัยวะหรือส่วนประกอบในร่างกายมาเป็นส่วนประกอบเพื่อสื่อความหมายดังตัวอย่างได้แก่ เลือดท่วม และระเบิดหัว นอกจากนี้ยังพบการตายที่เกิดจากความเชื่อ ตัวอย่างได้แก่ เช่นพายุ เช่นปีศาจ เช่นอันดามัน และเช่นไฟใต้ โดยจะปรากฏการใช้ในหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

ปะทะหนัก 2 ชม.

ร.อ.เลือดท่วม

(สยามรัฐ 28 ตุลาคม 2541)

ผู้เขียนหัวข้อใช้คำ "เลือดท่วม" เพื่อบอกลักษณะของบุคคลที่ถูกฆ่า และสภาพศพคือ นอนจมกองเลือด โดยใช้คำ "ท่วม" ซึ่งหมายถึง ไหลหลาก บ่า หรือเอ่อท้นจนล้นพื้นที่ หรือร่างกาย การกล่าวถึงสภาพดังกล่าวจึงเกินจริง

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม เช่น

ระเบิดหัว ตร. เจ้าชู้

เมียลั่นไก

แค้นอ่อนหัวสาว

(ไทยรัฐ 17 สิงหาคม 2541)

ผู้เขียนหัวข้อใช้กลุ่มคำ ‘ระเบิดหัว’ แทนความหมาย ‘การยิงที่ศีรษะ’ เป็นโวหารอติพจน์ที่มีความหมายและให้ภาพรุนแรงเกินไป ทั้งที่ความจริงเป็นเพียงการยิงด้วยปืนไม่ถึงขั้นระเบิดที่หมายถึง ทำให้ปะทุแตกออกไป

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เช่น

เช่น ‘ปีเสือ’ 5 วัน ครึ่งร้อย

สลดที่พิจิตรตายยกครัว

(มติชน 5 มกราคม 2541)

ผู้เขียนหัวข้อใช้คำ “เช่น” ร่วมกับคำที่บ่งบอกเวลาคือ ‘ปีเสือ’ เพื่อนำเสนอว่า การเสียชีวิตของชาวจังหวัดพิจิตรจำนวน “ครึ่งร้อย” ภายในระยะเวลา 5 วัน เป็นการตายเพื่อสังเวยช่วงเวลาคือ “ปีเสือ” เพราะมีความเชื่อว่า เสือเป็นสัตว์กินเนื้อที่ดุร้าย ใครเข้าใกล้จะได้รับอันตราย ดังนั้น จึงเชื่อกันว่าในปีเสือแต่ละปีจะต้องมีคนตายเพื่อสังเวยเป็นจำนวนมาก

เมื่อพิจารณาจำนวนการใช้โวหารอติพจน์ เพื่อสื่อพฤติกรรมเกี่ยวกับการฆ่าหรือการตาย ปรากฏว่า ในหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ และประเภทประชานิยม จะนิยมใช้โวหารอติพจน์เพื่อสื่อความหมายเกี่ยวกับความเชื่อในผีสิง เทวดา หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งถือเป็นเรื่องเกินจริงเหนือธรรมชาติ มากกว่าประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม

3.6 ความหมายแทนเสียง

โวหารสัทพจน์ในหัวข้อหนังสือพิมพ์รายวัน มักใช้เสียงสื่อแทนความหมาย 3 ลักษณะ ได้แก่ เสียงแทนความรู้สึก เสียงแทนการรวมกลุ่ม และเสียงแทนวัตถุ

3.6.1 เสียงแทนอารมณ์ความรู้สึก

ความหมายเกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึกในหัวข้อที่เป็นโวหารสัทพจน์ มักเกิดจากการเล่นเสียงสัมผัสอักษรมากกว่าเสียงสัมผัสสระ จะปรากฏใช้ในหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ตัวอย่างคำได้แก่ โห ได้กรี๊ด กรี๊ด เบรียง โอ้ ฮึม โอ้โฮ บึง อ้ออ ชมซานซ่อน และโลโซลั่นเช็ก

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม เช่น

'คริสตินา' กรีด

ข่าวลึงท์กัญชา

(ไทยรัฐ 29 มกราคม 2541)

"กรีด" ในบริบทนี้หมายถึง อารมณ์ที่แสดงออกมา อาจด้วยความโกรธ ไม่พอใจ หรือตกใจเมื่อเห็นข่าวที่กล่าวหาว่าตนชอบเสพกัญชา ของนักร้องคือ "คริสตินา อากีร่า"

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

แก้อี๋ซ่าใครอย่าแตะ

ป่าเหาะฮึม!

(สยามรัฐ 15 เมษายน 2541)

"ฮึม" ในบริบทนี้หมายถึง แสดงอาการชู่ หรือโกรธ หรือไม่พอใจ

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เช่น

กรม. ปิง ช่วยคนจน

ส่งคลังหาทางเก็บภาษี

มรดก - ที่ดินเปล่า

(มติชน 2 กันยายน 2541)

"ปิง" ในบริบทนี้มีความหมายแทนเสียงแห่งความคิด หรือแทนความรู้สึกว่า สามารถคิดหาคำตอบหรือแนวทางบางอย่างออกมาได้แล้ว

เมื่อพิจารณาการใช้ความหมายที่เกิดจากการแสดงอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ ในหัวข้อที่เป็นโวหารสัทพจน์ จากหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมจะนิยมใช้มากกว่าประเภทคุณภาพ และประเภทคุณภาพจะนิยมใช้มากกว่าประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม

3.6.2 เสียงแทนการรวมกลุ่ม

ความหมายเกี่ยวกับการรวมกลุ่ม ที่ปรากฏในหัวข้อที่เป็นโวหารสัทพจน์ จะปรากฏใช้เฉพาะในหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม และประเภทคุณภาพ ตัวอย่างคำได้แก่ ฮือฮา ติดพรีบ เฮ แซด พรีบ และได้เฮ

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เช่น

ผู้ต้องหาเสียชีวิต

งัดข้อฟ้องผิดศาล

(มติชน 12 มีนาคม 2541)

“เฮ” เป็นอาการที่คนหมู่มากพอร์กันไปยังที่แห่งเดียวกัน

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

ไผ ผกก. คลอด

เด็กฝากขริบ

(สยามรัฐ 6 กุมภาพันธ์ 2541)

“ขริบ” แปลว่า ทำพร้อมๆ กันในทันทีทันใด

เมื่อพิจารณาการใช้โวหารศัพท์พจน์ในหัวข้อ เพื่อสื่อความหมายที่เกิดจากการแสดงพฤติกรรมการรวมกลุ่ม ในหัวข้อที่เป็นโวหารศัพท์พจน์ จากหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ประเภท ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมจะนิยมใช้คำดังกล่าวมากกว่าประเภทคุณภาพ

3.6.3 เสียงแทนวัตถุ

ความหมายที่เกิดจากการเลียนเสียงดังของวัตถุสิ่งของ ที่ปรากฏในหัวข้อที่เป็นโวหารศัพท์พจน์ มีคำที่นิยมใช้คือ “บี้ม” โดยจะปรากฏใช้เฉพาะในหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ และประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เช่น

‘พลูโล’ แค้นเพื่อนถูกจับ

บี้มยะลา 2 จุด

(สยามรัฐ 2 มกราคม 2541)

ตัวอย่างหัวข้อจากหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เช่น

ชิงพืด ‘หอมเปรม’ ในสภา

บี้มบ้านตัวเอง

‘สนั่น’ ไชว์หลักฐาน

(มติชน 10 มกราคม 2541)

ตัวอย่างคำ “บี้ม” ที่ปรากฏในหัวข้อหนังสือพิมพ์ทั้งประเภทคุณภาพ และประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เป็นคำที่เกิดจากการเลียนเสียงระเบิดของวัตถุสิ่งของที่บรรจุก๊าซ

เมื่อพิจารณาการใช้คำสื่อความหมายด้านเสียงในโวหารสัทพจน์ จากหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ปรากฏว่า ลักษณะเสียงแทนอารมณ์ความรู้สึกของบุคคล คือเสียงที่นิยมใช้มากที่สุด รองลงมาคือเสียงแทนการรวมกลุ่ม และเสียงแทนวัตถุ ตามลำดับ

สรุปลักษณะร่วมและลักษณะต่างด้านความหมายของโวหารในหัวข่าวหนังสือพิมพ์รายวัน

1. การเปรียบเทียบพฤติกรรมของบุคคลกับอวัยวะหรือส่วนประกอบในร่างกาย นิยมใช้ในโวหาร 5 ประเภท คือ อุปลักษณ์ นามนัย อติพจน์ บุคลาธิษฐาน และประชดเทนิบแนม ลักษณะร่วมคือ โวหารส่วนใหญ่ใช้การเปรียบเทียบดังกล่าวในข่าวสังคม-วัฒนธรรม และข่าวการเมือง มีเพียงในโวหารอุปลักษณ์ เท่านั้นที่มีใช้ในข่าวเศรษฐกิจด้วย และความหมายที่สื่อ มักจะสื่อถึงพฤติกรรมของบุคคลในแง่ลบ

2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับพฤติกรรมทางเพศ นิยมใช้ในโวหารอุปลักษณ์ นามนัย และปฏิรูปพจน์ มีลักษณะร่วมคือ นิยมใช้เฉพาะในข่าวสังคม-วัฒนธรรม ของหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ ลักษณะต่างคือ โวหารอุปลักษณ์จะสื่อความหมายเปรียบเทียบกับความร่วมมือทางการเมือง และใช้ภาษาที่หือหาว รุนแรงเกินความจำเป็นสำหรับการนำเสนอข่าวการเมืองซึ่งเป็นข่าวหนักที่ต้องให้ความสำคัญกับข้อเท็จจริง นอกจากนี้ โวหารอุปลักษณ์และโวหารนามนัยจะนิยมสื่อความหมายถึงอวัยวะเพศด้วยการใช้สัญลักษณ์เหมือนกัน จะต่างกันที่โวหารอุปลักษณ์นิยมใช้ในหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม ส่วนโวหารนามนัยนิยมใช้ในหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ

3. การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่รุนแรงกับการทำร้าย นิยมใช้ในโวหารอุปลักษณ์ และอติพจน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสื่อความหมาย 4 ลักษณะ คือ 1) การสื่อความหมายเชิงตำหนิ ตัดสินโทษ นิยมใช้ในหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ และกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม ลักษณะต่างคือ ในโวหารอุปลักษณ์จะนิยมใช้ในข่าวประชานิยมด้วย 2) การสื่อความหมายเชิงแข่งขัน มีลักษณะร่วมคือ จะนิยมใช้ในข่าวสังคม-วัฒนธรรมมากกว่าข่าวการเมือง ลักษณะต่างคือ โวหารอุปลักษณ์นิยมใช้ ในหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพมากกว่าประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม โวหารอติพจน์จะนิยมใช้ในข่าวคุณภาพมากกว่าข่าวประชานิยม 3) การสื่อความหมายเชิงการทำร้ายในโวหารอติพจน์ จะปรากฏใช้เฉพาะในหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมมากกว่าประเภทคุณภาพ หากพิจารณาตามเนื้อหาข่าว พบว่า จะนิยมใช้สื่อความหมายดังกล่าวในข่าวสังคมมากกว่าข่าวการเมือง และ 4) การสื่อความหมายเชิงเร่งรัดหรือบีบบังคับให้ดำเนินการ จะมีเฉพาะในหัวข่าวที่เป็นโวหารอติพจน์ โดยจะนิยมใช้ในหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพมากกว่าประเภทประชานิยม และประเภทประชานิยมจะใช้มากกว่าประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม

4. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการทุจริตกับการบริโภค มักเกิดจากการเปรียบเทียบ 2 ลักษณะ คือ 1) การบริโภคของมนุษย์ มักสื่อการทุจริตของนักการเมือง 2) การบริโภคของสัตว์ มักสื่อการทุจริตทั้ง

ของข้าราชการและนักการเมือง ลักษณะร่วมคือ การเปรียบเทียบทั้ง 2 ลักษณะ จะปรากฏใช้ในโวหารอุป
 ลักษณะ ลักษณะต่าง คือ การบริโภคนิยมมนุษย์ จะนิยมสื่อความหมายดังกล่าวในหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท
 แต่ในการเปรียบเทียบการบริโภคนิยมของสัตว์จะไม่ปรากฏใช้ในหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม

5. การเปรียบเทียบพฤติกรรมความเดือดร้อนกับอุทกภัย นิยมใช้ในโวหาร 2 ประเภท คือ 1)
 โวหารอุปลักษณะ มักสื่อความหมายถึงสภาวะจิตใจที่ไม่ปกติ 2) โวหารบุคลาธิษฐาน มักเป็นการเปรียบเทียบ
 ทำให้อุทกภัยมีชีวิตและแสดงพฤติกรรมคล้ายมนุษย์ ลักษณะร่วมคือ การสื่อความหมายมักสื่อความหมาย
 ถึงบุคคลในแง่ลบเสมอ

6. การเปรียบเทียบความหมายเกี่ยวกับบุคคลและกลุ่มบุคคล เรียกตามลักษณะการเกิด ได้ 2
 ลักษณะ คือ 1) พฤติกรรมการแสดงออก และ 2) บุคลิกลักษณะและเอกลักษณ์ จะปรากฏใช้ในโวหาร
 นามนัย และโวหารปฏิรูปพจน์ ลักษณะร่วมคือ โวหารทั้ง 2 ประเภท นิยมเปรียบเทียบความหมายดังกล่าว
 ในหัวข้อสังคม-วัฒนธรรม เท่านั้น ลักษณะต่างคือ ความหมายเกี่ยวกับบุคคลที่เรียกตามพฤติกรรมการ
 แสดงออกในโวหารนามนัย จะปรากฏใช้หนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ส่วนในโวหารปฏิรูปพจน์จะนิยมใช้เฉพาะ
 ในหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม และประเภทคุณภาพ เท่านั้น

7. การสื่อความหมายเพื่อเปรียบเทียบขนาดและปริมาณ นิยมใช้ในโวหาร 3 ประเภท คือ โวหาร
 อุปลักษณะ โวหารอุปมา และโวหารอติพจน์ ลักษณะการเปรียบเทียบมี ดังนี้ 1) พฤติกรรมของบุคคลกับ
 ธรรมชาติ และ 2) อวัยวะของบุคคลกับอาหาร นิยมใช้ในโวหารอุปลักษณะ 3) ความรักกับอวัยวะ และ
 4) อวัยวะกับผลไม้ นิยมใช้ในโวหารอุปมา และ 5) สิ่งของกับสถานที่ นิยมใช้ในโวหารอติพจน์ ลักษณะ
 ร่วมที่ศึกษาพบคือ โวหารทั้ง 3 ประเภท นิยมสื่อความหมายดังกล่าวในหัวข้อสังคม-วัฒนธรรม

8. การสื่อความหมายเกี่ยวกับอาชีพ ตำแหน่ง หรือฐานะทางสังคม ปรากฏในโวหาร 2 ประเภท
 คือ 1) โวหารนามนัย ในการสื่อความหมายจะไม่กล่าวถึงอาชีพนั้นโดยตรง แต่จะนำเอาลักษณะเด่นของอวัยวะ
 หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับอาชีพนั้นๆ มากกล่าวแทน 2) โวหารแฝงนัย มักกล่าวถึงอาชีพนั้นโดยตรง โดยจะ
 กล่าวเหน็บแนมแฝงด้วยภาษาที่ขัดแย้งกับความหมายของคำ หรืออาชีพนั้น ลักษณะร่วม คือ นิยมสื่อความ-
 หมายดังกล่าวในหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท